

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátu složeném z předsedy JUDr. Bohuslava Hnízdila a soudkyň JUDr. Kateřiny Šimáčkové a JUDr. Milady Tomkové v právní věci žalobkyně: **Š. M.**, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, se sídlem Křížová 25, Praha 5, proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2008, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti usnesení Krajského soudu v Ostravě ze dne 16. 12. 2009, č. j. 21 Cad 188/2008 - 59,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá**.

II. Žalovaná **nemá** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Krajský soud usnesením ze dne 16. 12. 2009, č. j. 21 Cad 188/2008 - 59, rozhodl tak, že žalobkyni pro řízení o kasační stížnosti neustanovil zástupce z řad advokátů. Toto své rozhodnutí krajský soud odůvodnil s odkazem na § 35 odst. 8 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „s. ř. s."), tím, že žalobkyně nemůže být osvobozena od soudních poplatků, tedy jí ani nemůže být ustanoven advokát, neboť její majetkové poměry, které uvedla v potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, tomu neodpovídají.

Proti tomuto usnesení krajského soudu podala žalobkyně (dále jen „stěžovatelka") kasační stížnost, v níž namítá, že není schopna si sama zajistit kompetentního advokáta a vyjadřuje nespokojenost s advokáty, s nimiž doposud přišla do styku. Stěžovatelka dále žádá Nejvyšší správní soud, aby se mohla v řízení o své kasační stížnosti zastupovat sama.

Nejvyšší správní soud nejprve posoudil přípustnost kasační stížnosti ve světle formálních náležitostí na ni kladených soudním řádem správním. Dospěl k závěru, že kasační stížnost byla podána včas osobou k tomu oprávněnou, která byla účastníkem řízení, z něhož napadené rozhodnutí vzešlo (§ 102 s. ř. s.). Vzhledem k tomu, že stěžovatelka podává kasační stížnost proti usnesení Krajského soudu, jímž byl odmítnut její návrh na ustanovení zástupce pro řízení o kasační stížnosti, jedná se o kasační důvod podle § 103 odst. 1 písm. e) s. ř. s. Stěžovatelka ve své kasační stížnosti nesplnila podmínku povinného zastoupení podle § 105 odst. 2 s. ř. s., což však dle konstantní judikatury Nejvyššího správního soudu v posuzovaném případě není nutné. Nejvyšší správní soud totiž konstatoval, že *„v řízení u Nejvyššího správního soudu o kasační stížnosti proti usnesení krajského soudu o zamítnutí návrhu na ustanovení zástupce žalobců není důvodem pro odmítnutí kasační stížnosti nedostatek právního zastoupení“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 28. 4. 2004, č. j. 6 Azs 27/2004 - 41, publikovaný pod č. 486/2005 Sb. NSS, dostupný na www.nssoud.cz) a že by *„opětovné trvání ... na podmínce povinného zastoupení ve svém důsledku znamenalo jen další řetězení téhož problému, což by popíralo smysl samotného řízení, a zároveň by nesvědčilo ani zásadě hospodárnosti a rychlosti řízení“* (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 13. 9. 2007, č. j. 9 As 43/2007 - 77, dostupný na www.nssoud.cz). Kasační stížnost je tedy přípustná.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v rozsahu námitek stěžovatelky a dospěl k závěru, že kasační stížnost není důvodná.

Podle § 35 odst. 8 s. ř. s. může předseda senátu na návrh ustanovit usnesením zástupce, jímž může být advokát, navrhovateli, u něhož jsou předpoklady, aby byl osvobozen od soudních poplatků, a je-li to třeba k ochraně jeho práv.

Podle § 138 zákona č. 99/1963 Sb., občanského soudního řádu, v platném znění, (dále jen „o. s. ř.“), může na návrh předseda senátu přiznat účastníkovi zcela nebo zčásti osvobození od soudních poplatků, odůvodňují-li to poměry účastníka a nejde-li o svévolné nebo zřejmě bezúspěšné uplatňování nebo bránění práva.

Jednou z podmínek pro to, aby byl právní zástupce účastníkovi řízení ustanoven, je tedy skutečnost, aby navrhovatel splňoval předpoklady pro osvobození od soudních poplatků. Osvobození od soudních poplatků pak musí odůvodňovat poměry účastníka, tedy zejména jeho majetkové poměry. Stěžovatelka přitom dle údajů, které uvedla ve formuláři - potvrzení o osobních, majetkových a výdělkových poměrech pro osvobození od soudních poplatků a ustanovení zástupce, i v kasační stížnosti, tyto předpoklady pro osvobození od soudních poplatků tedy i pro ustanovení zástupce nesplňuje (k tomu srov. např. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 18. 5. 2007, č. j. 4 Azs 44/2006 - 75, dostupný na www.nssoud.cz).

Ze shora uvedených důvodů Nejvyšší správní soud kasační stížnost proti rozhodnutí o neustanovení zástupce z řad advokátů v souladu s § 110 odst. 1 s. ř. s. zamítl.

Nejvyšší správní soud k žádosti stěžovatelky, aby se mohla v řízení o své kasační stížnosti zastupovat sama, konstatuje, že tuto možnost by stěžovatelka měla jen v případě, že by měla vysokoškolské právnické vzdělání (§ 105 odst. 2 s. ř. s.). Soudní řád správní

stanoví, že povinné zastoupení advokátem v případě, že stěžovatel nemá vysokoškolské právnické vzdělání, je nezbytnou podmínkou řízení o kasační stížnosti. Pokud tedy stěžovatelka nedoloží, že má vysokoškolské právnické vzdělání či nebude v řízení o své kasační stížnosti zastoupena advokátem, bude její kasační stížnost ve věci samé odmítnuta v souladu s § 46 odst. 1 písm. a) ve spojení s § 120 s. ř. s.

Nejvyšší správní soud zdůrazňuje, že toto jeho rozhodnutí je zamítnutím pouze kasační stížnosti proti rozhodnutí o neustanovení advokáta. V případě, že stěžovatelka doloží zastoupení advokátem ve věci řízení o kasační stížnosti proti rozhodnutí krajského soudu ve věci samé, tedy zamítavému rozsudku ve věci žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 3. 11. 2008, č. X, pak, budou-li splněny všechny ostatní procesní podmínky, se Nejvyšší správní soud kasační stížností stěžovatelky bude věcně zabývat. V opačném případě bude nucen její kasační stížnost pro nesplnění zákonem stanovených podmínek řízení odmítnout. Nejvyšší správní soud není oprávněn splnění podmínky povinného zastoupení prominout.

Nejvyšší správní soud dále rozhodl v souladu s § 60 odst. 1 ve spojení s § 120 s. ř. s. o nákladech řízení o kasační stížnosti. Stěžovatelka neměla ve věci úspěch, a proto nemá právo na náhradu nákladů řízení. Právo na náhradu nákladů však nenáleží ani žalované, ačkoliv měla ve věci plný úspěch, neboť přiznání nákladů řízení správnímu orgánu ve věcech důchodového pojištění je podle § 60 odst. 2 s. ř. s. vyloučeno.

Poučení: Proti tomuto rozsudku **nejsou** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 20. května 2010

JUDr. Bohuslav Hnízdil
předseda

senátu